

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Dionysii Carthusiani, luculenta iuxta ac compendiaria in Acta apostolorum exegesis siue commentaria

Dionysius <Cartusianus>

Coloniæ, 1532

VD16 D 1926

Machabeorum liber I. habet capita XV. Et agitur in eo de prælijs inter
Hebræorum duces & gentem Persarum: & de liberatione populi sub
Mathatia, Iuda, Ionatha & Simone

urn:nbn:de:hbz:466:1-38702

EPITO. EX MACHABI

pennis eius. Egrediemini & salietis quasi vitulus de armento, & calcabitis impios in die q̄ ego facio dicit dominus. (Nota de Helix aduentu ante finem mundi.) Ecce ego mittam vobis Heliam prophetam antequam veniat dies domini magnus & horribilis, et conuertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres, ne forte veniam & percutiam terram anathemate.

Machabeorum liber I. habet capita XV. Et agitur in eo de praelijs inter Hebræorum duces & gentem Persarum: & de liberatione populi sub Mathathia, Iuda, Ionatha & Simone
Capite primo.

Ragnauit Alexāder annis duodecim et mortuus est. Exiit ex pueris eius radix peccati Antiochus illustris filius Antiochi regis q̄ fuerat Romę obses. Scđm gloriam eius multiplicata ē ignominia eius. Aedificauit Antioch⁹ rex abominādū idolum desolati onis super altare dei. Multi de populo Israel elegerunt magis mori, quam cibus coinquinari immūdis.

¶ Cap. 1.

Mathathias habebat filios quatuor, Ioānam, Simonē, Iudā Machabeū, Eleazarū, & Ionathā Dixit Mathathias. Heu mihi vt qd natus sum videre contritionē populi mei et ciuitatis sanctę? Ecce sancta nostra & pulchritudo nostra, & claritas nra desolata est. Quę erat libera facta ē ancilla. Propicius sit nobis deus, non est nob̄ vtile relin q̄re legem & iusticias dei. Omnis qui zelum habet legis exeat post me. Moriamur omnes in simplicitate nostra & testes sup nos erūt cælum terra (Nota qd Iudęi male bāt occidi, q̄ in die sabbati inimicis pūgnādo resistere.) Nunc ergo filij emulatores estote legis, et date animas vestras p̄ testamento patrum, & mementote operę patrū q̄ fecerunt, & accipietis gloriam magnam, et nomē

d s

D. DIONY. A R I C K. C A R T.
eternū Abrahā noīe in tentatione inuentus est fidelis, &
reputatum est ei ad iusticiam. Ioseph in tempore an-
gustiaē suae custodiuit mandatum, & factus est domus
Aegypti. Daniel in sua simplicitate, liberat⁹ est de ore
leonum. Omnes qui sperant in domino non infirmā-
tur. A verbis peccatoris ne timueritis, quia gloria eius
stercus et vermis. Hodie extollitur & cras non inueni-
tur, quia conuersus est in terrā suam, & cogitatio eius
perijt. Ecce Simon frater vester, scio quod vir confi-
lij est, ipsum audire semper, & ipse erit vobis pater. Et
Iudas Maccabæus tortis viribus a iuuentute sua, sit vo-
bis princeps militiae. (Hæc omnia sunt verba Mara-
thiæ cum alijs quæ habentur in isto capitulo quæ sunt
valde notabilia, quære ergo. &c. Nota præconia Iu-
dæ Maccabæi

Cap. 3,

Surrexit Iudas Maccabæus pro patre. & adiuuabāt eū
omnes fratres eius, & qui se coniunxerant patri eius, &
præliabantur prælium Israel cum læticia. Et dilatauit
gloriam populo suo, & induit se lorica sicut gygas,
& accinxit se arma bellica sua in prælijs. Similis fact⁹
est leoni in operibus suis, & sicut catulus leonis rugiēs
in venatione, & persequit⁹ est iniquos, et q̄ turbabant
populum suum succendit flammis, & omnes oparij in
quiritatis conturbati sunt, & in sæculum memoria eius
in benedictione. Et nominatus est vsque ad nouissimū
terræ, et cōgregauit pereuntes. Dixit Iudas. Non ē
differentia in conspectu dei cæli liberare in multis &
in paucis, quia non in multitudine exercitus victoria
belli, sed de cælo fortitudo est. Accingimini & estote
filij potentes (ait Iudas) & estote parati vt pugnetis,
quoniam melius est nos mori in bello, quam videre
mala gentis nostræ & sanctorum. Sicut autem fue-
rit voluntas in cælo sic fiat.

¶ Cap. 4.

Dixit Iudas. Impetum inimicorum ne formidatis.
Memētote q̄liter salui facti sunt patres nri. Et nunc
clamemus in cælū, & miserebitur nostri deus noster.

EPITQ. EX MACH. I:

Non concupiscatis spolia quia bellum contra nos est, sed state nunc contra inimicos, &c. Desce domine in imicos gladio diligentium te. Dixit Iudas & fratres eius. Ecce contriti sunt inimici nostri, ascendam⁹ nunc mundare sancta & renouare. Et ascenderunt in montē Syon, &c.

¶ Cap. 5.

¶ Conuenit Iudas & fratres eius & ecclesia magnaco gitare quid facerent fratribus suis qui in tribulatione erant, &c. Erat Iudas congregans extremos, & hortabatur populum per totam noctem.

¶ Cap. 6.

¶ Vocauit Antiochus rex omnes amicos suos & dixit Recessit somnus ab oculis meis, & concidi, & corde cor rui præ sollicitudine, & dixi in corde meo. In quantam tribulationem deueni, & in quos fluctus tristitiæ, quio cundus eram & dilectus in potestate mea. Elephantis ostenderunt sanguinem vuæ & mori ad acuendos eos in prælium. (Nota in hoc loco multa de robore elephā torum, & de audacia Eleazari filij Saura qui pro populo suo supposuit se elephanto, &c.)

¶ Cap. 7.

¶ Satis agebat ipius Alchimus, p principatu sacerdotij sui, &c.

¶ Cap. 8.

¶ Possederunt Romani omnem locum consilio suo & patientia. (Nota in isto capitulo multa de Romanis.)

¶ Cap. 9.

¶ Ait Iudas. Si appropinquauit tempus nrm, moriamur in virtute propter fratres nostros, & non inferamus crimen gloriæ nostræ. Et ingrauatum est præliū, & multi ceciderunt, & Iudas cecidit, & cæteri tugerūt. (Nota postq̄ inijt pactū cū Romanis occisus est Iudas) Cætera verba Iudæ, belloꝝ & virtutum quas fecit, nō sunt descripta. Multa enim erant valde, &c.

¶ Cap. 11.

¶ Occidebāt tria milia Iudæoꝝ, cētū milia in die illa & liberauerūt regē Demetriū.

¶ Cap. 12

¶ Habemus solatio sc̄tōs libros q̄ sunt in manib. nris

D. DIONY. A RICK. CART.

¶ Cap. 13.

¶ Nunc non mihi contingat parcere animæ meæ pro fratribus in omni tempore tribulationis. Occidit Triphon, Ionathan, & duos filios eius.

¶ Cap. 14.

¶ (Nota de Simone fratre Machabæi.) Confirmavit Simon omnes humiles populi sui, & legem exquisivit, & abstulit omne malum & iniquum. Sancta glorificavit, & multiplicavit vasa sanctorum. Et quæsiuit bona gentis suæ, & placuit eis potestas eius & gloria cunctis diebus.

¶ Cap. 11. & ult.

¶ Auxilium de cælo vobiscum sit. Ptolomeus socer Simonis, occidit Simonem & duos filios eius.

Machabæorum liber. II. habet Cap. XV. Et recapitulantur in eo quedam in primo libro dicta: deinde agitur de tribulatione populi, de constantia septem fratrum & matris eorum, & de liberatione populi per Iudam Machabæum.

Caput .I.

Benefaciat vobis deus, & det vobis cor omnibus vt colatis eum, & faciatis eius voluntatem, corde magno & animo volenti. Adaperiat cor vestrum in lege sua & in præceptis suis & faciat pacem. Exaudiat orationes vestras & reconcilietur vobis nec vos deserat in tempore malo. Oravimus ad dominum, & exauditi sumus. (Nota in isto capitulo de igne absconso in puteo tempore captivitatis Babylonice.) De magnis periculis a deo liberati, magnifice gratias agimus ipsi. Per omnia benedictus qui tradidit impios. (oratio Neemiæ.) Domine deus omnia